

Ewa Hadrian – polonista (KUL), bibliotekarz (starszy kustosz Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie); bibliofil (członek Lubelskiego Towarzystwa Miłośników Książki), wieloletni współpracownik Radia Lublin (autorka m.in. kilkuset felietonów radiowych emitowanych w cyklu „5 minut z książką”), współautorka telewizyjnego programu kulturalnego „Afisz” (TVP Lublin). Popularyzatorka literatury i czytelnictwa.

Autorka publikacji nt. książek, bibliotek i bibliofilstwa, m.in.: *Proweniencja wydawnictw oficyny Samuela Tyszkiewicza w zbiorach Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie*, „Bibliotekarz Lubelski”, R. 41 (1996), s. 20-26; *Kartoteka Kazimierzy Gawareckiej. Próba bibliografii zawartości czasopism lubelskich*, „Bibliotekarz Lubelski”, R. 42 (1997), s. 37-43; *Romantyczka w podróży. Górskie peregrynacje Łucji z książką Giedroyciów Rautenstrauchowej* [wybór tekstów oraz słowo wstępne] Lublin, 1998; *Hieronim Łopaciński w oczach swoich współczesnych*, „Bibliotekarz Lubelski”, R. 43 (2000), s. 61-74; *W Ogródach Białego Kruka. Lubelskie Towarzystwo Miłośników Książki*, „Gazeta w Lublinie” 2001, nr 196, s. 5; *Siedemdziesięciopięciolate Lubelskiego Towarzystwa Miłośników Książki*, „Bibliotekarz Lubelski” R. 44 (2001), s. 77-80; *Lubelski Uniwersytet Trzeciego Wieku czyli O kształceniu przez całe życie*, „Lublin. Kultura i Społeczeństwo” 2004, nr 1, s. 42-43; *„Książki i ludzie”. Postscriptum*, [w:] *Ogród Białego Kruka*, [Cz.] 2., red. Halina Wolska, Jan Gurba, Lublin, 2005, s. 35-44; *Kazimierz w literaturze albo Literacka droga do Kazimierza*, „Brulion Kazimierski” 2006, nr 7, s. 16-23; *Literatura piękna w zbiorach Hieronima Łopacińskiego*, [w:] *Hieronim Łopaciński. Epoka, ludzie, region*, pod red. Zdzisława Bielenia, Lublin, 2006, s. 77-89; *Rok Hieronima. Obcho-*

dy Roku Hieronima Łopacińskiego w WBP im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie, „Bibliotekarz Lubelski” R. 49 (2006), s. 47-55; *„...księgom pięknym wierni...” 1907-2007, wystawa jubileuszowa* [wstęp i wybór tekstów], Lublin 2007; *„O obowiązkach bibliotekarza” czyli Kształcenie bibliotekarzy na poziomie średnim*, [w:] *Książki i Historia. Księga jubileuszowa ofiarowana dr. Zdzisławowi Bieleniowi z okazji 50-lecia nieprzerwanej pracy w Bibliotece im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie*, pod red. Zofii Ciuruś i in., Lublin, 2008, s. 221-230; *Zbigniew Józwicki czyli opowieść o talentach*, [w:] *Zbigniew Józwicki. Grafika i rysunek (przeгляд twórczości)*. Wystawa w Dworku Wincentego Pola Lublin, [...], czerwiec - sierpień 2008 rok, Lublin [2008]; *Lubelski epizod „Bitwy pod Grunwaldem” Jana Matejki*, [w:] *Śladami Grunwaldu w Lublinie*, red. Zbigniew Nestorowicz, Lublin, 2010, s. 11-15; *Miejsce na jeden krótki wiersz o tobie. Drugi sztambuch erotyczny Katarzyny Szeloch*, [w:] *Katarzyna Szeloch, Drugi sztambuch erotyczny*, Lublin, 2010, s. 7-10; *Samuela Tyszkiewicza sztuka pięknej książki*, Lublin 2011; *W poszukiwaniu modelu idealnego. Czasopisma fachowe Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie w latach 1953-2008*, [w:] *Działalność wydawnicza bibliotek w czasach konwergencji mediów*, pod red. Stanisławy Wojnarowicz i Bogusława Kasperka, Lublin 2011, s.151-164; *„Rzeczy piękne wydawać pięknie”. Bibliofilskie edycje poezji Józefa Łobodowskiego*, [w:] *Między literaturą a polityką. O Józefie Łobodowskim*, pod red. Ludmiły Siryk i Ewy Łoś, Lublin 2012, s. 219-231; *Henryk Ryszard Żuchowski - przewodnik muz.*, [w:] *Henryk Ryszard Żuchowski, Powieści i opowiadania teatralne*, Lublin 2014, s. 7-10; *Oskar Kolberg – „przędę myśli i kwiaty uczuć” ludu polskiego dokumentujący*. Wystawa w 200. rocznicę urodzin Oskara Kolberga ze zbiorów Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie [w druku].

Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

Wojewódzka Biblioteka Publiczna
i Towarzystwo im. Hieronima Łopacińskiego
w Lublinie

Spotkanie i wystawa

z okazji 200. rocznicy urodzin Oskara Kolberga

Oskar Kolberg

- „przędę myśli i kwiaty uczuć”
ludu polskiego dokumentujący

Spotkanie poprowadzi
Ewa Hadrian

Pierwodruki prac Oskara Kolberga
- fot. Dorota Julianna Wościelbrodzka

Henryk Oskar Kolberg urodził się 22 lutego 1814 roku w Przysusze w powiecie opoczyńskim. Był synem przybyłego do Polski z Prus w 1796 roku inżyniera kartografa, Juliusza Kolberga, i urodzonej pod Warszawą Karoliny Mercoeur, pochodzącej z rodziny francuskiej. Po kilkuletnim pobycie w Opoczyńskim Juliusz został powołany na stanowisko profesora Uniwersytetu Warszawskiego. Rodzina na trwałe związała się ze środowiskiem intelektualnym i artystycznym Warszawy. Kolbergowie zamieszkałi w oficynie Pałacu Kazimierzowskiego, sąsiadując z Chopinami i Kazimierzem Brodzińskim.

W latach 1823–1830 Oskar uczęszczał do Liceum Warszawskiego, którego dyrektorem był Samuel Bogumił Linde. Uczniami tej szkoły byli także dwaj jego bracia: starszy Wilhelm, przyszły inżynier, młodszy Antoni, późniejszy malarz, oraz Fryderyk Chopin.

Równocześnie z edukacją w Liceum Oskar pobierał naukę gry na fortepianie, najpierw u T. Głogowskiego, później w latach 1824–1830 u F. Vettera, z pochodzenia Łużyczanina, a także u Józefa Elsnera. Rok 1830 kończy młodziwiecy okres w życiu Oskara: wybucha powstanie listopadowe, a w 1831 roku umiera Juliusz Kolberg.

Młody Kolberg podjął pracę urzędnika, równocześnie kontynuując w latach 1835–1836 studia muzyczne w Berlinie. Po powrocie do Warszawy uczył muzyki. Początkowo wiązał swoją przyszłość z karierą kompozytorską.

Oprócz liryki wokalnie-instrumentalnej w centrum jego zainteresowań pozostawała muzyka fortepianowa. Szczególnie znaczenie mają jego mazurki i kujawiaki, nawiązujące do motywów ludowych, ujęte we wczesnoromantyczny styl „brilliant”. W roku 1853 odbyła się premiera jego opery *Król pasterzy*. Z czasem Kolberg zarzucił twórczość kompozytorską i skierował swoje zainteresowania wyłącznie w stronę dokumentowania folkloru.

Już pod koniec lat trzydziestych zaczął zapisywać pieśni i melodie ludowe. Pierwsze wyprawy w okolice Warszawy odbywał w gronie literatów, malarzy, muzyków, m.in. J. Konopki, E. Jenikego, T. Lenartowicza, L. Norwida, W. Gersona, A. Kolberga. Do roku 1840 zgromadził kilkaset zapisów pieśni. W latach 40-tych wydał też pierwsze zbiory pieśni ludowych przeznaczonych do śpiewu.

Od roku 1845 przez dwadzieścia lat pracował jako urzędnik w zarządzie kolei żelaznej warszawsko-

wiedeńskiej. Jednocześnie podjął systematyczne badania terenowe, początkowo na Mazowszu, z czasem objął nimi cały obszar dawnej Rzeczypospolitej.

Kolberg współpracował z warszawskimi czasopismami, przede wszystkim z redakcją „Biblioteki Warszawskiej”, stanowiącą w ówczesnych warunkach swoisty salon literacko-intelektualny stolicy.

Był współredaktorem *Encyklopedii powszechnej* Samuela Orgelbranda, opracował dla tego wydawnictwa większość haseł poświęconych muzyce.

W roku 1857 wydał *Pieśni ludu polskiego*, zawierające ponad 400 ballad i tyleż melodii tanecznych. Zbiór ten, w którym muzyka ludowa podana była w formie autentycznej, bez opracowania harmonicznego, został już ówczesnie bardzo wysoko oceniony. Kolberg planował wydanie dalszych tomów pieśni, ale w 1865 roku opracował i zaczął realizować wielki plan zebrania źródeł dla nowej dziedziny nauki – etnografii. W tym samym roku ukazała się pierwsza część jego dzieła *Lud. Jego zwyczaje, sposób życia, mowa, podania, przysłowia, obrzędy, gusła, zabawy, pieśni, muzyka i tańce*. Seria I. *Sandomierskie*. Odtańd konsekwentnie realizował tę nową koncepcję poprzez serie monografii regionalnych, tworzących w sumie obraz XIX-wiecznej kultury ludowej. (...)

W roku 1871 Oskar Kolberg zamieszkał pod Krakowem, najpierw w Mogilanach, u przyjaciela, towarzysza pierwszych wędrówek, Józefa Konopki, a następnie w Modlnicy. Bliskość Krakowa, związek z jego środowiskiem naukowym, uzyskanie przez Galicję autonomii także w sferze nauki i kultury, stwarzały znacznie lepsze możliwości pracy, niż te, na które pozwalała sytuacja w zaborze rosyjskim.

W 1873 roku Kolberg został członkiem korespondentem Akademii Umiejętności, a następnie przewodniczącym Sekcji Etnologicznej Komisji Antropologicznej Akademii. W roku 1878 udał się na światową wystawę do Paryża. Za swe wydawnictwa, eksponowane w dziale etnograficznym pawilonu austriackiego, otrzymał brązowy medal. Był jednym z patronów naukowych zorganizowanej w 1880 roku Wystawy Etnograficznej w Kolomyi. Był to okres intensywnych badań w terenie oraz pracy naukowej i edytorskiej. (...)

W Modlnicy Kolberg mieszkał do jesieni 1884 roku, skąd przeniósł się do Krakowa, gdzie żył i pracował w warunkach niezwykle skromnych. Ostatnią podróż badawczą odbył w roku 1885 w Sanockie i Przemyskie. (...)

31 maja 1889 roku Oskar Kolberg obchodził jubileusz pięćdziesięciolecia pracy zorganizowany przez krakowskie środowisko naukowe i artystyczne. W lipcu tegoż roku zamieszkał w domu swego przyjaciela, a później wykonawcy testamentu, Izzydora Kopernickiego. Zmarł 3 czerwca 1890 roku, pochowany został na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie. (...)

Zarówno opublikowane przez Kolberga tomy jego *Ludu i Obrazów etnograficznych*, jak i pozostawione w manuskryptach materiały, stanowią bezcenne źródło do dziejów kultury narodowej. Opracowaniem i wydaniem tej spuścizny zajmuje się Instytut im. Oskara Kolberga w Poznaniu. Dotychczas ukazało się 85 tomów *Dzieł wszystkich*.

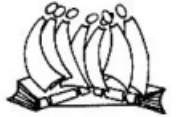
<http://www.oskarkolberg.pl/page.php/1/show/16/>

Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

Wojewódzka Biblioteka Publiczna
i Towarzystwo im. Hieronima Łopacińskiego
w Lublinie

Spotkanie i wystawa
z okazji 200. rocznicy urodzin Oskara Kolberga

Oskar Kolberg

- „prz dz my li i kwiaty uczu ”
ludu polskiego dokumentuj cy

Prowadzenie Ewa Hadrian

Wystawa w WBP - fot. Dorota Julianna Mościbrodzka

Wystawa ma charakter edukacyjny, przybliży odbiorcom życie i dzieło Oskara Kolberga. Wyeksponowano przede wszystkim Kolberga jako etnografa i folklorystę, a także muzyka i kompozytora (rodzina Kolbergów utrzymywała bliskie związki z rodziną Chopina i samym Fryderykiem Chopinem), współpracownika wielu pism, autora kilkuset haseł do *Encyklopedii powszechnej* Samuela Orgelbranda.

Spotkanie odbędzie się
poniedziałek 28 kwietnia 2014 r. o godz. 18.00
w Galerii Sztuki Domu Kultury LSM w Lublinie, ul. K. Wallenroda 4a
tel. 81 743 48 29 www.domkulturyism.pl **Wstęp wolny**